

Hoe zwart is de roodstaart?

Wim Woudman (voorjaar 1991)

Al vier lentes verschijnt hier aan de Vogelzangsteeg bij Noordlaren vanaf half maart de Zwarte Roodstaart. Tweemaal vloog er een paar dagen een prachtig gekleurd mannetje - roetzwarte wangen en buik, witte plek op de vleugels - rond, dat spoorloos verdwenen was op het moment, dat de eerste zang kon worden gehoord van een vaalgrijze soortgenoot. Met dit vaalgrijze diertje moesten wij het dan, evenals diens partner, de hele zomer en een deel van de herfst stellen, tot in oktober, als het het seizoen afsluit en verdwijnt, na een korte opleving van de zangactiviteit. Het kleed van dit beestje kwam zo te zien volkomen overeen met dat van een vrouwtje, zodat ik mij wel eens afvroeg of het soms een zingend vrouwtje betrof. Hierover was en werd mij navraag niets bekend. Dus kwam de volgende veronderstelling, dat het wellicht om een jong onuitgekleurd mannetje ging. Met deze gedachte heb ik mij enkele jaren tevredengesteld.

Het kleed veranderde echter niet in het minst en als je bij de zwarte roodstaart mag uitgaan van plaats-trouw zoals die bij andere soorten broedvogels is vastgesteld, kon van een jong mannetje allang geen sprake meer zijn, mede gezien de levensverwachting van vogels in het algemeen.

Het antwoord kwam uit een van de prachtige gidsen van Paul Géroudet, helaas voor sommigen alleen in de Franse taal uitgebracht, 'Les passe-reaux d'Europe', deel II. Daarin staat: 'Jonge vogels krijgen eerst, na een gedeeltelijke rui in augustus-september, het kleed van een vrouwtje, namelijk overwegend grijs; het is mogelijk dat sommige mannetjes hun hele leven grijs blijven, maar in de regel maakt de eerste volledige rui ze in de tweede zomer zwart, hoewel niet altijd direct met zwarte vleugels voorzien van een spiegel.' De uitkomst is dus, dat niet elke roodstaart wordt zwartgemaakt.